

**TELOCLERUS COMPRESSICORNIS (KLUG, 1842), NOU CLÈRID
PER A LA FAUNA CATALANA (COLEOPTERA, CLERIDAE)**

J. Vives[†] & E. Vives

ABSTRACT

Teloclerus compressicornis (Klug, 1842) new in Catalonia (Coleoptera, Cleridae). New record of the *Teloclerus compressicornis*, an African genus and species, it has been recently collected in Catalonia for the first time, and it is the third record of Spain.

Key words: Cleridae; faunistic, Catalonia.

Recepció: 15.07.2001; Acceptació: 30.09.2001; ISSN: 1134-7723

Joan Vives & Eduard Vives. Museu de Zoologia. Apartat de correus 593. 08080 Barcelona.

RESUM

Es cita per primera vegada *Teloclerus compressicornis* (Klug, 1842), com a procedent de la província de Tarragona i de Catalunya; també es tracta de la tercera cita per a la fauna ibèrica.

INTRODUCCIÓ

Recentment hem tingut la possibilitat de poder estudiar una sèrie de colèopters recol·lectats a Alfara, Tortosa, durant el mes d'agost de 1996, pel nostre amic i entomòleg F. X. Vázquez. Entre les moltes espècies interessants capturades a la llum, poguérem identificar un petit coleòpter de la família Cleridae, que va cridar la nostra atenció per la peculiar configuració de les antenes, amb el darrer artell molt més llarg que tots els anteriors junts.

[†] El primer autor va morir a l'any 2000

Estudiat amb detall, observarem que corresponia perfectament a la descripció de Schenkling (1903) per a les espècies del gènere *Teloclerus*, caracteritzat per incloure aquelles espècies amb els ulls molt grans, gairebé ocupant la meitat de la càpsula cefàlica i amb les antenes dels mascles acabades amb un onzè artell més llarg que tots els altres deu junts. A les femelles, l'onzè artell és més petit però del tamany dels tres anteriors junts.

El gènere *Teloclerus* conté actualment tres espècies molt similars i difícilment diferenciables, *T. uniformis* (Westwood, 1852), *T. arcuatefasciatus* Pic, 1950 i *T. compressicornis* (Klug, 1842). L'exemplar tarragoní pertany a aquesta última espècie, descrita per l'entomòleg alemany, sobre exemplars procedents d'Àfrica del Sud.

DESCRIPCIÓ

Aspecte general allargassat, gairebé cilíndric, tres vegades més llarg que estret. Tamany entre els 6 i 7 mm. El cap és bastant gros amb ulls molt grans i sobresurt a l'amplada del protòrax. Antenes curtes amb els deu primers artells comprimits i l'onzè allargat i aplanat en forma de làmina oblonga en els mascles, molt més petit en les femelles.

Protòrax cilíndric, amb els costats arquejats, el doble llarg que d'ample, amb la base posterior més estreta que l'anterior, de coloració caoba, però amb una banda discal longitudinal més fosca. Tot ell recobert per una llarga pubescència, igual a la del cap i de color daurada. L'escudet és bastant petit i revorejat.

Èlitres llargs i subparalels a la meitat anterior i ovalats a la posterior, netament més ample a partir de la meitat. Tota la part basal està fortament puntuada, forma unes lleus estries longitudinals que, a partir de la meitat, desapareixen. El color és acaramelat però presenta una banda més fosca i transversa a la meitat dels èlitres, moltes vegades bastant desdibuixada. Això ha donat lloc a la descripció de nombroses formes de coloració.

Les potes són curtes amb els fèmurs més foscos que les tíbies. Els tarses són pentàmeres amb el quart artell bilobulat englobant el cinquè, que està proveït de dues fortes uncles lobulades.

Les femelles es poden diferenciar fàcilment per la forma de l'onzè artell antenar, els ulls més petits i els èlitres més amples a partir de la meitat posterior.

DISTRIBUCIÓ

Les tres espècies conegudes de *Teloclerus* són d'àmplia distribució africana (Corporaal, 1950), i solament *T. compressicornis* arriba a la Mediterrània. Aquesta espècie fou descrita al cap de Bona Esperança (Àfrica del Sud). Però pràcticament es pot trobar a la majoria de països africans. Schenkling (1905) el cita de Sud-àfrica, Sudan, Nigèria, Guinea Equatorial, Madagascar; Lesne (1907), el cita també del Marroc; Kocher (1956), Bruneau de Miré i Mateu (1964) el citen del Tibesti argelí i també Mateu (1972) en estudiar els coleòpters saharians de les acàcies el cita com a molt comú a Mauritània.

Fa poc, Yus (1979) el va citar per primera vegada com a present a la península Ibèrica, sobre un exemplar capturat l'any 1975 pel nostre difunt amic J. RAMÍREZ, a la llum del menjador de casa seva a San Roque (Cadis). El mateix Yus l'ha col·lectat també a la llum a Cartama (Màlaga), l'any 1976. Per tant l'exemplar d'Alfara, 1-VIII-1996 (Tarragona) (*ex. coll.* F. Xavier Vázquez) amplia la seva àrea de distribució fins a Catalunya, on molt probablement ha passat desapercebut i es capturarà a d'altres localitats del litoral. Gerstmeier (1989) a la seva monografia europea solament el cita de la península Ibèrica.

BIOLOGIA

Lesne (1906) indica que les larves i els adults freqüenten les galeries dels xilòfags, atacant les larves dels coleòpters bostríquids. Mateu (1972) en el seu extens estudi dels xilòfags de les acàcies saharianes, hi descriu la larva i la pupa. També indica que ataca les larves de diversos *Cerambycidae*, *Bostrichidae*, i *Buprestidae*. L'activitat dels imagos és nocturna, volen a les primeres hores del capvespre i s'aparellen sobre els troncs secs, on viuen les larves d'altres xilòfags.

REFERÈNCIES

- BRUNEAU DE MIRÉ, Ph. & MATEU, J., 1964. Contribution a l'étude des Cleridae du Sahara et des regions limitrophes. *Bull. de l'IFAN*, 26(3): 884-893.
- CORPORAAL, J. B., 1950. *Coleopterorum Catalogus. fam. Cleridae*, 10(23): 18-19. Junk Verlag, Amsterdam.
- GERSTMEIER, R., 1998. *Checked Beetles. Illustrated key to the Cleridae and Thanerocleridae of the western palaartic*. Weikersheim, Margaf ed. 241 pp.
- KOCHER, L., 1956. Catalogue commenté des coléoptères du Maroc. *Cleridae. Trav Inst. Scient. Chèrifien, ser. zool.*, 12(5): 72-73.
- LESNE, P., 1907. Note sur les Clèrides du type *Hendecatus* Schenkel, (Col.: Cleridae). *Bull. Soc. ent. Fr.*:155-158.
- MATEU, J., 1972. Les insectes xylophages des *Acacia* dans les régions Sahariennes. *Publ. Int. Zool. A. Nobre*, 116: 4-486.
- SCHENKLING, S., 1903. Zur Systematik der Cleriden. *Deustch. Ent. Zeitschr.*: 12-13.
- SCHENKLING, S., 1905. Die Cleridengattung *Phloeocopus* Guér. *Ann. Mus. Civ. Hist. Nat. Génova*, 1(1904): 107-186.
- YUS, R., 1979. Sobre la presencia en la Península Ibérica de *Teloclerus compressicornis* Klug, nueva especie para la fauna europea. (Col.,Cleridae). *Nouv. rev. d'Entom.*, 9(2): 137-143.